

Ενώπιον: ΠΡΟΕΔΡΟΥ: ΞΕΝΙΟΣ Λ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΕΛΟΣ: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΟΠΠΟΣ
ΜΕΛΟΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μεταξύ:

Λ. Α. Ι.

Παραπονούμενος

-και-

1. Α. Χ. Δ. Δ.Ε.Π.Ε.

2. Α. Χ. Δ.

Εγκαλούμενοι

Ημερομηνία: 16/12/2022

**ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΝΣΤΑΣΗ
ΤΟΥ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΟΥ**

Α) ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Βάσει του κατηγορητηρίου της πιο πάνω υπόθεσης, οι εγκαλούμενοι αντιμετωπίζουν έκαστοι 2 (δυο) κατηγορίες οι οποίες αφορούν παράβαση των άρθρων 15 και 17(1) του Περί Δικηγόρων Νόμου (Κεφ. 2) και των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών άρθρα 3-9, 10, 11, 12, 14, 20 (1), (2), (3), (4) και (5), 21(1), (2) και (3), 22 και 41.

Ειδικότερα:

1) Οι Εγκαλούμενοι αρ. 1 εγκαλούνται διότι, ενώ είναι δικηγορικός οίκος και/ή εταιρεία η οποία προσφέρει δικηγορικές και/ή νομικές υπηρεσίες, κατά και/ή περί το έτος 2011 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επίδειξε επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα, απόστειλε στον Παραπονούμενου επιστολή ότι εξουσιοδοτηθήκαν από τον κ. Α. Α. όπως ενεργήσετε εκ μέρους του προς αντικατάσταση του Παραπονούμενου ωστόσο στο διοριστήριο και/ή πληρεξούσιο που κοινοποιήσατε στον Παραπονούμενο δεν είχαν την αυθεντική και/ή αληθή υπογραφή του κ. Α. Α. και/ή πλαστογραφήσατε την υπογραφή του Α. Α. και/ή ενεργήσατε χωρίς την συγκατάθεση του κ. Α. Α.

2) Ο Εγκαλούμενος αρ. 2 εγκαλείτε διότι, ενώ είναι δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων υπό την ιδιότητα του ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης 1 Εταιρείας και/ή νομικού οίκου και ενώ ασκούσε δικηγορία κατά και/ή περί το έτος 2011 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επέδειξε επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης αρ. 1 παρείχε συνδρομή, παρακίνηση, συμβούλευσε και/ή ενέργησε έτσι ώστε ο Εγκαλούμενος αρ. 1 δικηγορικός οίκος να αποστείλει στον Παραπονούμενο επιστολή ότι εξουσιοδοτήθηκε από τον κ. Α. Α. όπως ενεργήσει εκ μέρους του προς αντικατάσταση του Παραπονούμενου ωστόσο στο διοριστήριο και/ή πληρεξούσιο που κοινοποίησε στον Παραπονούμενο δεν υπήρχε η αυθεντική και/ή αληθή υπογραφή του κ. Α. Α. και/ή πλαστογραφήθηκε η υπογραφή του Α. Α. και/ή παροτρύνετε τον Εγκαλούμενο αρ. 1 να ενεργήσει χωρίς την συγκατάθεση του κ. Α. Α.

3) Οι Εγκαλούμενοι αρ. 1 εγκαλούνται διότι, ενώ είναι δικηγορικός οίκος και/ή εταιρεία η οποία προσφέρει δικηγορικές και/ή νομικές υπηρεσίες, κατά και/ή περί το έτος 2017 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επίδειξε επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα, δηλώσατε ψευδώς και/ή παραπλανητικώς και/ή αναληθώς και/ή εν γνώση σε συνεδρίαση της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής ημερ. 24.02.2017 ότι το παράπονο και/ή καταγγελία του Παραπονούμενου είχε εξετασθεί και απορριφθεί από το Πειθαρχικό Συμβούλιο Δικηγόρων με σκοπό την παραπλάνηση του Παραπονούμενου και/ή της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής.

4) Ο Εγκαλούμενος αρ. 2 εγκαλείτε διότι, ενώ είναι δικηγόρος εγγεγραμμένος στο Μητρώο των ασκούντων το επάγγελμα δικηγόρων υπό την ιδιότητα του ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης 1 Εταιρείας και/ή νομικού οίκου και ενώ ασκούσε δικηγορία κατά και/ή περί το έτος 2017 και/ή μεταγενέστερα και/ή προγενέστερα, επέδειξε επονεϊδιστη, δόλια και ασυμβίβαστη διαγωγή και συμπεριφορά προς το επάγγελμα του δικηγόρου και συγκεκριμένα ως διευθυντής και/ή αξιωματούχος και/ή υπάλληλος της Εγκαλούμενης αρ. 1 παρείχε συνδρομή, παρακίνηση, συμβούλευσε και/ή ενέργησε έτσι ώστε ο Εγκαλούμενος αρ. 1 δικηγορικός οίκος να δηλώσει ψευδώς και/ή παραπλανητικώς και/ή αναληθώς και/ή εν γνώση του σε συνεδρίαση της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής ημερ. 24.02.2017 ότι το παράπονο και/ή καταγγελία του Παραπονούμενου είχε εξετασθεί και απορριφθεί από το Πειθαρχικό Συμβούλιο Δικηγόρων με σκοπό την παραπλάνηση του Παραπονούμενου και/ή της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής.

Ο Εγκαλούμενος δικηγόρος, κατά την εμφάνιση του στο Πειθαρχικό Συμβούλιο για απάντηση στις κατηγορίες που αντιμετωπίζει και εκπροσωπώντας και την εγκαλούμενη δικηγορική εταιρεία αρ. 1, υπέβαλε προδικαστική ένσταση η οποία συνοψίζεται ως εξής:

1) Η παρούσα διαδικασία θα πρέπει να ακυρωθεί και/ή το κατηγορητήριο να απορριφθεί καθότι προώθηση της παρούσας πειθαρχικής διαδικασίας αποτελεί κατάχρηση της πειθαρχικής διαδικασίας εφόσον έχει παραβιαστεί το συνταγματικό του δικαίωμα για διάγνωση της όποιας πειθαρχικής ευθύνης του αποδίδεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Αποτελεί, συνοπτικά, θέση του εγκαλουμένου ότι τα αδικήματα που καταλογίζονται τόσο στον ίδιο όσο και στην εγκαλούμενη δικηγορική εταιρεία αρ. 1 στις κατηγορίες αρ. 1 και αρ. 2, με βάση τις λεπτομέρειες των αδικημάτων, αφορούν αποδιδόμενες ενέργειες που έλαβαν χώρα κατά το 2011, η καταγγελία έγινε από τον παραπονούμενο το 2013 και ο ίδιος καλείται να απαντήσει στις κατηγορίες το 2022. Επομένως καθίσταται έκδηλο το γεγονός ότι υπάρχει καθυστέρηση στην καταχώρηση του παρόντος κατηγορητηρίου σε τέτοιο βαθμό που συνιστά κατάχρηση. (Δυνάμει των άρθρων 43 και 66 του Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφάλαιο 155).

Σε σχέση με τις κατηγορίες αρ. 3 και αρ. 4, είναι η θέση του εγκαλουμένου δικηγόρου αρ. 2, ότι ουδέν πειθαρχικό αδίκημα υφίσταται και προς τούτο προσκόμισε τα πρακτικά της επιτροπής εξωδικαστηριακής αμοιβής του παγκύπριου δικηγορικού συλλόγου στα οποία διαφαίνεται, ως ο ίδιος ισχυρίζεται, ότι ουδέποτε δήλωσε ότι η πειθαρχική διαδικασία εναντίον του είχε διακοπεί ή τερματιστεί ή είχε εξεταστεί και απορριφθεί.

Ο εγκαλούμενος δικηγόρος, με την γραπτή αγόρευση του ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, παρέπεμψε σε σχετική Νομολογία καλώντας το πειθαρχικό συμβούλιο όπως απαλλάξει τόσο τον ίδιο όσο και την εγκαλούμενη εταιρεία αρ. 1 από τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν από το στάδιο αυτό.

B) ΝΟΜΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

Η πειθαρχική διαδικασία εναντίον δικηγόρου και η ακρόαση της εκάστοτε υπόθεσης ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, διεξάγεται κατά το δυνατό με τον ίδιο τρόπο όπως η ακρόαση ποινικής υπόθεσης που εκδικάζεται συνοπτικά (**Αναφορικά με το άρθρο 17(4) του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 και Αναφορικά με τον Μ.Π. Δικηγόρο, Πειθαρχική Έφεση 2/2010, (2012) 1 ΑΑΔ 2598**).

Αποτελεί βασική αρχή, ότι στις υποθέσεις πειθαρχικής φύσης, θα πρέπει να τηρούνται οι Αρχές της Φυσικής Δικαιοσύνης, όπως προνοούνται στο Σύνταγμα, στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο, Ν. 158(Ι)/1999, καθώς και στο Άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (δικαίωμα διασφάλισης διεξαγωγής Δίκαιης Δίκης).

Το άρθρο 30(2) του Συντάγματος και το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, διασφαλίζουν το δικαίωμα κάθε διωκόμενου προσώπου για διάγνωση της ποινικής του ευθύνης εντός εύλογου χρόνου. Σύμφωνα με την πάγια επί του θέματος Νομολογία, ο «εύλογος χρόνος» καθορίζεται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης.

Το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, Ν. 158(I)/1999 διαλαμβάνει ότι το διοικητικό όργανο πρέπει να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο, ώστε η απόφασή του να είναι επίκαιρη σε σχέση με τα πραγματικά ή νομικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν είναι διοικητικό όργανο, μπορεί όμως οι πρόνοιες του Νόμου να ισχύσουν κατ' αναλογία ή έστω να κριθούν καθοδηγητικές.

Καταλογίζεται στον εγκαλούμενο δικηγόρο ασυμβίβαστη διαγωγή ως προς το επάγγελμα του δικηγόρου κατά παράβαση του άρθρου 17(1) του Περί Δικηγόρων Νόμου (Κεφάλαιο 2) το οποίο προνοεί τα ακόλουθα:

« Πειθαρχικά αδικήματα και διαδικασία

17.-(1) Αν δικηγόρος καταδικαστεί από οποιοδήποτε δικαστήριο για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα, το οποίο, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου ενέχει ηθική αισχρότητα, ή αν δικηγόρος είναι, κατά τη γνώμη του Πειθαρχικού Συμβουλίου, ένοχος επονείδιστου, δόλιας ή ασυμβίβαστης διαγωγής προς το επάγγελμα ή αν έχει ενεργήσει ή συμπεριφερθεί κατά τρόπο που αντιβαίνει ή συγκρούεται με τις πρόνοιες των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών, το Πειθαρχικό Συμβούλιο δύναται-

(α) να διατάξει τη διαγραφή του ονόματος του δικηγόρου από το Μητρώο των Δικηγόρων·

(β) να αναστείλει την άδεια άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος του δικηγόρου για τόσο μόνο χρονικό διάστημα, όσον το Πειθαρχικό Συμβούλιο ήθελε θεωρήσει σκόπιμο

(γ) να διατάξει το δικηγόρο να καταβάλει, υπό μορφή προστίμου, οποιοδήποτε ποσό που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ:

Νοείται ότι οποιοδήποτε ποσό που καταβάλλεται δυνάμει της παραγράφου αυτής κατατίθεται στο Ταμείο του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και για τους σκοπούς αυτού

(δ) να προειδοποιήσει ή να επιπλήξει το δικηγόρο·

(ε) να εκδώσει διαταγή ως προς την καταβολή των εξόδων της διαδικασίας ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπως ήθελε θεωρήσει σκόπιμο, είτε εναντίον του δικηγόρου που καταδικάσθηκε είτε, σε περίπτωση αθώωσής του, εναντίον του παραπονουμένου, τα οποία έξοδα υπολογίζονται υπό της Επιτροπής Εξωδικαστηριακής Αμοιβής του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και εγκρίνονται υπό του Πειθαρχικού Συμβουλίου, στην κλίμακα €10.000,00 έως €50.000,00 των αστικών αγωγών και εισπράττονται από αυτό ως χρηματική ποινή.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Περαιτέρω, το άρθρο 17 (2) (δ) προβλέπει τα πιο κάτω σε σχέση με την λήψη άδειας για προώθηση παραπόνου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο εναντίον δικηγόρου και ειδικότερα:

« 17 (2) Έναρξη της διαδικασίας για επιβολή οποιασδήποτε από τις ποινές που προνοούνται στο εδάφιο (1) δύναται να γίνει:

(α) από το Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτεπάγγελα·

(β) από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας·

(γ) κατόπιν καταγγελίας προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο από οποιοδήποτε δικαστήριο ή από το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ή από Επιτροπή Τοπικού Δικηγορικού Συλλόγου·

(δ) με αίτηση οποιουδήποτε προσώπου που έχει παράπονα από τη διαγωγή του δικηγόρου, κατόπιν άδειας του Πειθαρχικού Συμβουλίου.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Στην υπόθεση **Δημοκρατίας v Ηλιαδη** έχει επιβεβαιωθεί η διαχρονική βασική αρχή της νομολογίας ότι τα Δικαστήρια έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αναστείλουν ή να απορρίψουν μια υπόθεση όταν αυτή αποτελεί κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας. Παραθέτουμε το σχετικό απόσπασμα:

«Αποτελεί αξίωμα του Δικαίου ότι υπέρτατο καθήκον του Δικαστηρίου είναι η προώθηση της Δικαιοσύνης και η παρεμπόδιση πρόκλησης αδικίας. Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος καθήκοντος έχει αναγνωρισθεί, με πάγια νομολογία, ότι το Δικαστήριο έχει σύμφυτη εξουσία αναστολής ή απόρριψης υπόθεσης για κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας όταν αυτή απολήγει σε καταπίεση ή δυσμενή επηρεασμό του αντιδίκου. Υπό την προϋπόθεση όμως ότι, επειδή η υπό αναφορά εξουσία συνιστά κατ' εξαίρεση δικαιοδοσία, η άσκηση της πρέπει να γίνεται με περίσκεψη και φειδώ και μόνο στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι η συνέχιση της διαδικασίας θα προκαλέσει έκδηλη αδικία στο πρόσωπο που επικαλείται την κατάχρηση, το οποίο έχει και το βάρος απόδειξης της κατάχρησης βάσει του ισοζυγίου των πιθανοτήτων. Σχετική επί του θέματος είναι η απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση **Χαραλαμπίδης v. Κωμοδρόμου (2002) 2 Α.Α.Δ. 522** όπου γίνεται ευρεία επισκόπηση της μέχρι τότε κυπριακής και αγγλικής νομολογίας και η οποία - μαζί με την απόφαση στην υπόθεση **Διευθυντής των Φυλακών v. Περέλλα (1995) 1 Α.Α.Δ. 217** - θεωρείται σταθμός για το ζήτημα. Σε βαθμό που οι νομολογιακές αρχές που αποκρυσταλλώθηκαν στην εν λόγω απόφαση να επαναλαμβάνονται σε όλες τις μεταγενέστερες αποφάσεις. Όπως στις **Εμπεδοκλής κ.α. (Αρ.3) (2009) 1 Α.Α.Δ. 529**, **Μεταφορές Ν. Γερολέμου Λτδ v. Αδελφοί Πεκρής (Γενικές Επιχειρήσεις) Λτδ κ.α. (2013) 2 Α.Α.Δ. 591**, **Σπύρου v. Ξενή, ECLI:CY:AD:2015:B742, Ποιν. Εφ. 223/2014 ημερ. 11.11.2015**, **Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιομετόχου v. Χριστοφίδης, ECLI:CY:AD:2016:B137, Ποιν. Εφ. 4/2014 ημερ.**

3.3.2016, Παναγιώτου Λτδ v. Plyntex Public Ltd κ.α., ECLI:CY:AD:2017:B291, Ποιν. Εφ. 11/2015 ημερ. 11.9.2017 και άλλες.»

Στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση με αρ. 1509/2009, Σιακαλλή v. Υπουργείου Εσωτερικών κ.ά., ημερομηνίας 21 Ιουνίου 2012 (http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=/apofaseis/aad/meros_4/2012/4-201206-1509_2009.htm), διαβάζουμε τα ακόλουθα αναφορικά με τον παράγοντα «εύλογο χρόνο»:

«Το εύλογο του χρόνου της δικαστικής διαδικασίας τόσο στις ποινικές όσο και μη ποινικές υποθέσεις, εξαρτάται από τα ιδιαίτερα περιστατικά της υπόθεσης. Δεν υπάρχει δογματικά καθορισμένο διάστημα. Παράγοντες που πάντοτε λαμβάνονται υπόψη είναι η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά του αιτητή και η συμπεριφορά των αρμοδίων διοικητικών και δικαστικών αρχών. Κανένας ειδικός παράγοντας δεν είναι καθοριστικός. Η ορθή προσέγγιση είναι, η εξέταση πρώτα των παραγόντων ξεχωριστά και μετά να υπολογιστούν οι σωρευτικές τους επιπτώσεις. Μολονότι, ειδικές περιπτώσεις αργοπορίας που βαρύνουν την πολιτεία μπορεί να μη φαίνονται εύλογες, δυνατόν να κριθούν εύλογες, αν οι πιο πάνω παράγοντες προσμετρήσουν. Δεν εφαρμόζεται οποιαδήποτε συγκεκριμένη αρχή αναφορικά με το χρονικό τούτο διάστημα, τουλάχιστον ρητά, όταν υπολογίζεται το εύλογο του χρόνου. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απλά υπολογίζει το ίδιο το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Όταν δε το κάνει αυτό, πρέπει να έχει υπόψη του ότι το Άρθρο 6 απαιτεί μόνο τέτοια ταχύτητα η οποία θα είναι συμβατή με τον ορθό τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης».

Στην υπό εξέταση περίπτωση, η υπέρμετρη καθυστέρηση προκάλεσε την εκκρεμότητα της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον της αιτήτριας και τη συνεπακόλουθη αβεβαιότητα στη διάγνωση τυχόν ευθύνης ενός ανώτερου διευθυντικού στελέχους στη Δημόσια Υπηρεσία για ένα αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα το οποίο καταλογίζεται σε αναίτια καθυστέρηση, παραλείψεις και παρατυπίες από την πλευρά της διοίκησης.

Είμαι της άποψης ότι, υπό αυτές τις συνθήκες υπήρξε παραβίαση των συνταγματικών δικαιωμάτων της αιτήτριας και, επομένως, ευσταθεί και αυτός ο λόγος ακύρωσης.» (Η υπογράμμιση είναι δική μας).

Εάν παρήλθε υπέρμετρα μεγάλο χρονικό διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας μέχρι και την απόφαση του πειθαρχικού οργάνου για επιβολή ποινής, αυτό δύναται να αποτελέσει λόγο για απαλλαγή από τις κατηγορίες τις οποίες ο πειθαρχικά διωκόμενος αντιμετωπίζει. Σχετική είναι η πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Αναθεωρητική Έφεση αρ. 47/14, 1. Συμβούλιο Εφέσεων Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης κ.ά. v. Παναγή κ.ά., ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου 2021** (http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=/apofaseis/aad/meros_3/2021/3-202102-47-143.htm), όπου λέχθηκαν τα εξής:

«Το πειθαρχικά διωκόμενο άτομο έχει τα ίδια δικαιώματα που κατοχυρώνει το Σύνταγμα σε άτομα που διώκονται ποινικά (**Φιλίππου ν. Πειθαρχικό Συμβούλιο (2000) 1 ΑΑΔ 1839, Μ.Χ. Δικηγόρος (2003) 1 ΑΑΔ 442**). Πέραν τούτου, η πειθαρχική διαδικασία εξομοιούται εν πολλοίς με την ποινική δίκη και σε ό,τι αφορά στις επιπτώσεις της εκκρεμοδικίας της επί της ζωής των κατηγορουμένων.

Το Άρθρο 30.2 του Συντάγματος, ταυτόσημο με το άρθρο 6.1 της ΕΣΔΑ, διασφαλίζει το δικαίωμα ενός κατηγορούμενου για διάγνωση της ποινικής ευθύνης εντός ευλόγου χρόνου. Η παραβίαση του δικαιώματος μπορεί να οδηγήσει, ανάλογα πάντα με τα ιδιαίτερα περιστατικά της υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια που νομολογιακά έχουν διαμορφωθεί (**Γενικός Εισαγγελέας ν. Καψού (2004) 2 ΑΑΔ 127**), ακόμα και σε ακυρότητα της δίκης, εάν ως εκ της καθυστέρησης προκύπτει επηρεασμός του δικαιώματος της δίκαιης δίκης (**Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 ΑΑΔ 294, Γενικός Εισαγγελέας ν. Ευσταθίου (2009) 2 ΑΑΔ 376**).

Ο προφανής σκοπός του Άρθρου 30.2 είναι η προστασία του κατηγορούμενου από υπερβολικές καθυστερήσεις, εφόσον, μεταξύ άλλων, δεν είναι δυνατόν ένας κατηγορούμενος να τελεί σε μακροχρόνια κατάσταση αβεβαιότητας για τη διάγνωση της ποινικής του ευθύνης, όπως υποδείχθηκε στην **Καψού** (ανωτέρω). Στην υπόθεση **Α.Η. Δικηγόρος (2004) 1 ΑΑΔ 254**, με αναφορά σε νομολογία του ΕΔΔΑ τονίστηκε η σημασία της απονομής της δικαιοσύνης χωρίς καθυστέρηση τέτοια που να θέτει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία της.

Εν προκειμένω, στο τελικό αυτό στάδιο, δεν υπεισέρχονται βέβαια άλλοι αρνητικοί παράγοντες που συνήθως ακολουθούν την καθυστέρηση σε μια ποινική δίκη, όπως η απώλεια ή ο επηρεασμός της ποιότητας της μαρτυρίας, όμως παραμένει ως αντικειμενικό γεγονός η ιδιαίτερως μακρά καθυστέρηση και η συνεπακόλουθη ιδιαίτερως μακροχρόνια κατάσταση αβεβαιότητας ως στοιχείο που οδηγεί τελικά σε καταπιεστική (oppressive) μεταχείριση του κατηγορούμενου (**Καυκαρής ν. Δημοκρατίας (1990) 2 ΑΑΔ 203**) και ανατροπή της έννοιας της δίκαιης δίκης. Όπως υποδείχθηκε στην **Χαραλαμπίδη ν. Αστυνομίας (2004) 2 ΑΑΔ 330**:

«Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν περιορίζεται στην πολυπλοκότητα της υπόθεσης και στη συμπεριφορά του κατηγορουμένου. Έχει αναφερθεί και σε άλλους παράγοντες. Ένας τέτοιος παράγοντας είναι το τι διακυβεύεται για τον κατηγορούμενο. Ως εκ τούτου χρειάζεται ειδική επιμέλεια σε υποθέσεις που αφορούν την απασχόληση του κατηγορουμένου ...».

Με βάση τα πιο πάνω συνοψίζουμε τις αρχές της Νομολογίας επί του θέματος ως εξής:

1. Στις πειθαρχικές διαδικασίες θα πρέπει να τηρούνται οι βασικές αρχές της φυσικής δικαιοσύνης. Ανάμεσα σε αυτές είναι και η αρχή της ολοκλήρωσης της υπόθεσης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

2. Εάν έχει παρέλθει υπέρμετρα μεγάλο διάστημα από την έναρξη της διαδικασίας μέχρι την απόφαση για επιβολή ποινής, αυτό μπορεί να αποτελέσει λόγο για απαλλαγή του πειθαρχικά διωκόμενου.

3. Υπέρμετρη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υπόθεσης μπορεί επίσης να αποτελέσει λόγο για μετριασμό της ποινής.

4. Σε κάθε περίπτωση, η καθυστέρηση για να είναι καθοριστικής σημασίας, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι έχει επηρεάσει δυσμενώς τα δικαιώματα του επηρεαζόμενου. Αυτό συμβαίνει είτε όταν επηρεάζεται π.χ. η μαρτυρία ή η υπεράσπιση του πειθαρχικά διωκόμενου, είτε όταν αιωρείται για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα πάνω από τον πειθαρχικά διωκόμενο η απειλή της καταδίκης (π.χ. υπέρμετρα μεγάλο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση της υπόθεσης μέχρι την έκδοση απόφασης).

Γ) ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΣΤΑΣΗΣ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΡ. 1 ΚΑΙ ΑΡ. 2

Η εξέταση της προδικαστικής ένστασης των εγκαλουμένων θα πρέπει να χωριστεί σε 2 πυλώνες. Ο 1ος πυλώνας αφορά τις κατηγορίες με αριθμούς 1 και 2 και ο 2ος πυλώνας αφορά τις κατηγορίες με αριθμούς 3 και 4.

α) Κατηγορίες με αριθμούς 1 και 2

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι για ένα αδίκημα που καταλογίζεται στους εγκαλουμένους για την περίοδο 2011 υποβλήθηκε παράπονο στο Πειθαρχικό Συμβούλιο των δικηγόρων το 2013. Κατηγορητήριο συντάχθηκε και επιδόθηκε στους εγκαλουμένους το 2022. Στη βάση των πιο πάνω σημειώνουμε επίσης ότι ούτε και έχει καταδειχθεί, με βάση τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης, ότι υπήρχαν οποιεσδήποτε ειδικές περιστάσεις που να δικαιολογούσαν την καταχώρηση του κατηγορητηρίου το 2022 και μη προώθησης του από το 2013, 9 και πλέον χρόνια μετά την ημερομηνία καταχώρησης του παραπόνου του παραπονουμένου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Με βάση τον δικαστικό λόγο της **Ηλιάδης** (ανωτέρω) η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η έλλειψη προσωπικού και η διεξοδική της διερεύνηση δεν αναγνωρίστηκαν ότι αποτελούν οποιαδήποτε ικανοποιητική δικαιολογία.

Εξετάζοντας, σε συνάρτηση με όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, και αν από την πιο πάνω συμπεριφορά του Πειθαρχικού Συμβουλίου έχει καταδειχθεί οποιοσδήποτε επηρεασμός των δικαιωμάτων των Εγκαλουμένων η απάντηση που θα πρέπει να δοθεί στο πιο πάνω ερώτημα θα πρέπει να είναι καταφατική. Ο Εγκαλούμενος όλα αυτά τα χρόνια ζούσε με την αγωνία και συνεχίζει να ζει ως προς την έκβαση της παρούσας υπόθεσης του ενώ καλέστηκε αρκετά χρόνια προηγουμένως να δώσει τις δικές του εξηγήσεις στο Πειθαρχικό Συμβούλιο σε σχέση με το παράπονο του παραπονουμένου ούτως ώστε να αποφασιστεί η πορεία της υπόθεσης.

Όλοι οι πιο πάνω παράγοντες αναγνωρίστηκαν ότι αποτελούν παράγοντες που καταδεικνύουν δυσμενή επηρεασμό των δικαιωμάτων του εγκαλουμένου. Παραθέτουμε σχετικό απόσπασμα από την υπόθεση Ηλιάδη (ανωτέρω):

« Η εφεσείουσα αντικρούοντας την κρίση του Κακουργιοδικείου ότι οι εφεσίβλητοι επηρεάστηκαν δυσμενώς, αντέτεινε πως το Κακουργιοδικείο έδωσε υπέρμετρη βαρύτητα σε ζητήματα που αφορούσαν τους εφεσίβλητους, παραλείποντας να εξετάσει το δημόσιο συμφέρον που απαιτεί την προσαγωγή των αδικοπραγούντων ενώπιον της δικαιοσύνης. Παρέπεμψε συναφώς στην *R. v. Babos*, 2014 SCC 16 [2014] 1 S.C.R.E. 309 para 43 για να τονίσει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να εξισορροπούνται τα δύο συμφέροντα, κάτι που το Κακουργιοδικείο παρέλειψε να πράξει. Περαιτέρω, απορρίπτοντας τις επισημάνσεις του Κακουργιοδικείου ότι οι φυσικές και οικονομικές αντοχές του οποιουδήποτε δεν είναι ανεξάντλητες, υπέδειξε ότι οι εφεσίβλητοι δεν παρέμειναν ούτε μια μέρα υπό κράτηση και αν είχαν οικονομικό πρόβλημα θα μπορούσαν να επιδιώξουν το ευεργέτημα της νομικής αρωγής. Εξετάσαμε και αυτές τις θέσεις, οι οποίες δεν μας βρίσκουν σύμφωνους. Ναι μεν το δημόσιο συμφέρον απαιτεί την προσαγωγή των αδικοπραγούντων ενώπιον της δικαιοσύνης, αλλά δεν γνωρίζουμε νομική αρχή που επιτρέπει την κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας για σκοπούς εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος και η *R. v. Babos* δεν εισάγει τέτοια αρχή. Σ' ό,τι δε αφορά το δεύτερο σκέλος της εισήγησης, είναι νομίζουμε αρκετό να παρατηρήσουμε ότι η καταχρηστική άσκηση ποινικών διώξεων εναντίον οποιουδήποτε, αφ' εαυτής, δεν μπορεί παρά να επηρεάζει δυσμενώς τόσο τον ίδιο όσο και το οικογενειακό του περιβάλλον, για ευνόητους λόγους.»

Να σημειωθεί ότι ο ουσιώδης μάρτυρας σε σχέση με τις κατηγορίες αυτές κύριος Ανδρέας Ανδρέου, έχει αποβιώσει από την 14/03/2016, 6 και πλέον χρόνια πριν την καταχώρηση του κατηγορητηρίου.

Με βάση τα πιο πάνω οι κατηγορίες αρ. 1 και αρ. 2 εναντίον των εγκαλουμένων διακόπτονται και οι εγκαλούμενοι απαλλάσσονται από τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν.

β) Κατηγορίες με αριθμούς 3 και 4

Σε σχέση με τις κατηγορίες αρ. 3 και αρ. 4, παρατηρείται από τον φάκελο της υπόθεσης ότι τα πρακτικά της διαδικασίας που ακολουθήθηκε στην Επιτροπή Εξωδικαστηριακής Αμοιβής του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου στις 24/12/2017, είναι κατατεθειμένα εντός αυτού. Με μία σύντομη ματιά στα πρακτικά της διαδικασίας και χωρίς να αξιολογούμε μαρτυρία στο στάδιο αυτό, δεν φαίνεται καμία αναφορά στα όσα καταλογίζονται με το κατηγορητήριο στους εγκαλουμένους και εν πάσει περιπτώσει η πάροδος διαστήματος 5 ετών από την σύνταξη των κατηγοριών αυτών και της καταχώρησης του κατηγορητηρίου δεν μπορεί παρά να οδηγήσει στα όσα αναφέρονται και πιο πάνω σε σχέση με τις κατηγορίες αρ. 1 και αρ. 2.

Η καθυστέρηση στην καταχώρηση και προώθηση της παρούσας διαδικασίας είναι έκδηλη και δεν μπορεί παρά να οδηγήσει σε απόρριψη του κατηγορητηρίου και απαλλαγή των εγκαλουμένων από τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν.

Δ) ΚΑΤΑΛΗΞΗ

Συνέχιση της παρούσας πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον των εγκαλουμένων, κάτω από αυτές τις περιστάσεις, επιφέρει όχι μόνο αδικία εναντίον τους αλλά και ενδεχομένως απαξίωση του οικοδομήματος απονομής της δικαιοσύνης σε πειθαρχικά αδικήματα δικηγόρων.

Κάτω από το σύνολο των πιο πάνω περιστάσεων, τα οποία προκύπτουν μέσα από τα γεγονότα, καταλήγουμε ότι η έγερση της παρούσας πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον των εγκαλουμένων και η συνέχιση προώθησης της συνιστά κατάχρηση της πειθαρχικής διαδικασίας. Συνεπακόλουθα η παρούσα πειθαρχική διαδικασία εναντίον των εγκαλουμένων διακόπτεται και ως εκ τούτου αυτοί απαλλάσσονται από τις κατηγορίες που αντιμετωπίζουν.

ΞΕΝΙΟΣ Λ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

.....

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΖΟΠΠΟΣ

.....

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

.....